

GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 11 december 2024
ZAAKNUMMER 1643798
BEHANDELD DOOR Mariska de Gooijer
TELEFOON (035) 629 2578
UW KENMERK
BIJLAGEN
BETREFT Beantwoording vragen Art. 41 VVD inzake veiligheid mediabedrijven

Geachte raadsleden,

Op 28 november 2024 heeft de fractie van de VVD Hilversum vragen (hieronder cursief) gesteld op grond van artikel 41 Reglement van Orde.

Schriftelijke vragen ex art. 41 RVO inzake veiligheid mediabedrijven 'blokkeren is niet demonstreren'

Op 26 november 2024 blokkeerden de milieuprotestgroep Extinction Rebellion (XR) het NOS gebouw en beklom het dak. Hun "pro-Palastijnse" protest ging dit keer over de berichtgeving aangaande het conflict in Israël, Gaza en de regio.¹

Met deze blokkade verhinderde XR de medewerkers van de NOS de toegang tot het gebouw via de hoofdingang. Ook andere bezoekers konden het gebouw via die weg niet in. Bezoekers die het nieuws duiden, achtergronden geven en specifieke kennis kunnen delen. De veiligheid van de NOS en de media kwam daarmee in gevaar. Door deze blokkade kwam ook de persvrijheid in gevaar. Daarbij geeft de hoofdredacteur van NOS Nieuws aan dat medewerkers van de NOS zich door deze actie onveilig hebben gevoeld.

De Hilversumse VVD is van mening dat wanneer iedere splintergroepering in Nederland gaat afdwingen dat onze nationale nieuwsvoorziening alleen hun mening mag verkondigen, we een groot probleem hebben. Als medewerkers zich daardoor onveilig hebben gevoeld zou er ook sprake kunnen zijn van intimidatie, naast enkel demonstratie.

Nu immers ging het om de berichtgeving rond het conflict in het Midden-Oosten. Maar wellicht is de volgende stap dat de kwartaalcijfers van Shell niet meer gepresenteerd mogen worden door RTL Z.

Vanwege de veiligheid van de in Hilversum gevestigde mediabedrijven en de vrijheid van pers de volgende vragen:

1. Was de burgemeester op voorhand op de hoogte van deze demonstratie? Zo ja, is er toestemming gevraagd, is deze verleend en zijn er vooraf preventieve maatregelen genomen om het uit de hand lopen van deze demonstratie bij vitale infrastructuur zoals de media te voorkomen?

De gemeente en de politie waren niet op de hoogte van deze demonstratie omdat de demonstratie niet was aangemeld. Hoewel aanmelding wettelijk verplicht is gesteld in de Wet Openbare Manifestaties (Wom), vertelt de jurisprudentie dat niet aanmelden geen grond is voor het aanhouden van deelnemers, het beperken of verbieden van een demonstratie.

2. Hoe heeft de politie gereageerd op de demonstratie, welke maatregelen zijn genomen om zo snel mogelijk de toegang tot het gebouw van onze nationale nieuwsvoorziening te herstellen?

Op dinsdag 26 november 2024 kort na 08.00 uur kreeg de politie meldingen binnen van een onaangekondigde demonstratie bij het NOS-gebouw op het Mediapark. De politie trof circa 20 demonstranten aan, waarvan er drie aan elkaar vastgemaakt de hoofdingang blokkeerden. Op het dak boven de hoofdingang stonden demonstranten met diverse spandoeken. De politie heeft de zijingang bewaakt zodat medewerkers via die ingang veilig naar binnen konden. Hoewel de hoofdingang tijdelijk niet bereikbaar was door de blokkade van de demonstranten, konden andere ingangen en daarmee het gebouw wel worden gebruikt. Hierdoor is de toegang tot het gebouw van onze nationale nieuwsvoorziening in stand gebleven.

Na onderhandelingen zijn de demonstranten van het dak gehaald. De overige demonstratieactiviteiten zijn ter plekke gemonitord door de politie en de gemeente. Er is voortdurend overleg geweest met de woordvoerder van de demonstranten, de gemeente en de NOS. Omstreeks 11.30 uur was de demonstratie voorbij.

3. Welke stappen gaat de gemeente en/of de politie ondernemen om dergelijke demonstraties met vandalisme en het blokkeren van vitale infrastructuur te voorkomen?

Het recht om te demonstreren is een grondrecht dat voortvloeit uit verschillende mensenrechten, waaronder het recht op vrijheid van meningsuiting. Het is daarmee een vergaand recht: iedereen die in Nederland vreedzaam wil demonstreren heeft het recht om dat te doen zonder beperkingen en met bescherming van de overheid. De Wom beschermt vreedzame demonstraties ook als deze overlast en hinder veroorzaken. Vreedzaamheid wordt hierbij gedefinieerd als de afwezigheid van fysiek geweld tegen personen of ernstige schade aan eigendommen.

Bij iedere demonstratie nemen we contact op met de demonstranten en relevante partners om de situatie te beoordelen en in goede banen te leiden. Het doel is, ook bij onaangekondigde demonstraties, om vreedzame demonstraties te beschermen en in te grijpen wanneer noodzakelijk. Als er fysiek geweld gebruikt wordt zal de politie direct ingrijpen om getroffenen te beschermen. Overige mogelijk strafbare feiten en overtredingen worden beoordeeld door het Openbaar Ministerie. In de driehoek (gemeente, politie en Openbaar Ministerie) worden de mate van strafbaarheid, en de proportionaliteit en effectiviteit van ingrijpen afgewogen.

Mediapark

Het Mediapark is een belangrijke plek van de nationale nieuwsvoorziening aan onze samenleving. Helaas zien we dat de polarisatie toeneemt en dat hierdoor de journalistiek geregeld onder druk komt te staan. Vrije journalistiek is een onmisbare pijler in onze democratie en juist in tijden van polarisatie een betrouwbaar anker en kompas. Bij de NOS en andere omroepen berust een grote verantwoordelijkheid die zij dagelijks zorgvuldig en afgewogen invullen, ondanks toenemende bedreigingen. Als gemeente staan wij pal voor hen en de vrije onafhankelijke journalistiek in het algemeen.

Mede hierom ontwikkelen we in samenwerking met gemeente, politie, en het Openbaar Ministerie (OM) een handelingskader demonstraties. Het handelingskader is een kader met afspraken en werkwijzen hoe we integraal samenwerken en optreden bij (onaangekondigde) demonstraties in de gemeente Hilversum. Zo wordt bij demonstraties op het Mediapark direct een overleg gestart met

het kernteam veiligheid, waarbij de convenantpartners betrokken zijn. Gemeente Hilversum heeft met de grondeigenaren en een aantal grote huurders een veiligheidsconvenant gesloten waarin afgesproken is om samen te werken aan veiligheidsvraagstukken. Dit is ook op dinsdag 26 november gebeurd. We stonden direct in contact met het kernteam en hebben de situatie na afloop geëvalueerd. Op dit moment wordt het handelingskader afgerond en zodra deze is vastgesteld in de driehoek zal het kader met uw raad als ter kennisgeving worden gedeeld.

Als gemeente werken we dagelijks nauw samen met veiligheidspartners, maatschappelijke organisaties en buurt- en sportcoaches om de veiligheid en maatschappelijke rust in Hilversum te monitoren en te waarborgen. Ook heeft de politie in de regio Gooi en Vechtstreek de Verbindingsgroep opgericht. De Verbindingsgroep draagt zorg voor maatschappelijke rust op het moment dat er een demonstratie plaats vindt waarbij sprake kan zijn van polarisatie en/of dreigende escalatie. Zij zijn getraind in omgang met demonstraties en de-escalierend communiceren. De Verbindingsgroep is de schakel tussen de demonstratie en het lokale bestuur. Doordat de Verbindingsgroep actief luistert en informatie krijgt, wordt het zo vreedzaam mogelijk verlopen van een actie of demonstratie gefaciliteerd. Zij spreken op basis van observaties ook actief personen aan die aanleiding (kunnen) geven voor onrust of escalatie en halen deze personen daarmee doelbewust uit de anonimiteit. De Verbindingsgroep observeert, monitort en signaleert voortdurend en actief. Zij delen deze observaties actief voor de beeld- en besluitvorming van de operationele leiding.

4. *Hoe wordt voorkomen dat – in principe toegestaan – demonstraties uitmonden in intimidatie van medewerkers op het mediapark en andere mediabedrijven? Is er een manier waarop we de vrijheid om te demonstreren kunnen beschermen tegen mensen die deze misbruiken om blokkades te kunnen opwerpen?*

De politie is bij iedere demonstratie op het Mediapark aanwezig. Tevens heeft de politie een Mediateam dat goed op de hoogte is van de situatie en in nauw contact staat met de bedrijven op het Mediapark. Het blokkeren van een ingang tijdens een demonstratie is niet automatisch strafbaar omdat het recht om te demonstreren, ook met hinder en overlast, zwaarder weegt dan de overtreding van het blokkeren van een ingang. In het geval van de demonstratie op 26 november speelt mee dat medewerkers ook andere ingangen konden gebruiken.

Wanneer noodzakelijk kunnen politie en gemeente ingrijpen. Dit doen we in ieder geval als een van de drie beperkingsgronden van de Wom van toepassing is of wanneer de demonstranten fysiek geweld gebruiken. De drie beperkingsgronden van de Wom zijn;

- **Bescherming van de gezondheid:** maatregelen ter voorkoming van gevaar voor de volksgezondheid (bijvoorbeeld ten tijde van een pandemie).
- **In het belang van het verkeer:** het voorkomen van ernstige, langdurige verkeersbelemmeringen.
- **Bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden:** het tegengaan van grootschalige wanordelijkheden, zoals massale rellen. Een enkele verstoring van de openbare orde wordt hier niet bedoeld.

Bij de demonstratie van 26 november was geen sprake van deze beperkingsgronden, waardoor ingrijpen door het opleggen van beperkingen of het verbieden van de demonstratie in het kader van de Wom niet gerechtvaardigd was. De politie is wel continu aanwezig geweest om in te kunnen grijpen als er fysiek geweld gebruikt zou worden, om alle aanwezigen hiertegen te beschermen.

5. *Welke maatregelen worden genomen om de blokkeerders te vervolgen en de schade te verhalen?*

Tijdens de demonstratie zijn stickers geplakt en zijn teksten met afwasbare verf op de tegels gespoten. Hoewel dit hinder en overlast veroorzaakt, tijd kost om het weg te halen, geeft het geen permanente schade. Uit jurisprudentie blijkt dat dergelijke acties doorgaans niet leiden tot aansprakelijkheid van de demonstranten. De betrokkenen zullen daarom niet worden vervolgd.

Het demonstratierecht is op dit moment een actueel landelijk politiek vraagstuk, evenals het gebruik van gezichtsbedekkende kleding en blokkades. Wij volgen deze discussie nauwlettend en zullen ook onze ervaringen delen waar mogelijk.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top